

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

17. BATALJON VOJAŠKE POLICIJE

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** 17. bataljon vojaške policije (BVP)
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** osebe v vojaškem pridržanju
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** dva prostora za pridržanje, ki sta po opremljenosti primerna tudi za daljša pridržanja¹. Po pojasnilu sogovornika vojaški policisti od leta 2004 do dneva obiska DPM v prostorih za pridržanje niso pridržali še nobene vojaške osebe.

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **nenajavljen in opravljen dne 8. 5. 2012.**
- ▶ **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (namestnik varuhinje in specialist kriminalističnega preiskovanja) in ena predstavnica nevladnih organizacij (Inštitut Primus).
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejel nas je dežurni policist 17. BVP. Sledil je uvodni razgovor z namestnikom poveljnika ter ogled prostora za pridržanje. Kasneje pa se je zaključnemu pogovoru priključil še poveljnik 17. BVP.

¹Dostop do prostorov za pridržanje je skozi glavni vhod stavbe 17. BVP in nato desno skozi vrata po hodniku. Vhod do prostorov za pridržanje je na koncu hodnika desno skozi vrata, na katerih je napis »prostor za pridržanje« in nalepka, da so ti video nadzorovani. Oba prostora za pridržanje sta po velikosti in opremljenosti enaka. V času našega obiska sta bili na lesenih posteljah, poleg žimnice (izdelane iz materiala, ki omogoča čiščenje), še posteljnina in na steno prostora pritrjena lesena miza in lesen stol. Takoj ob vhodu v prostor za pridržanje je manjši prostor, v katerem je WC na počep in umivalnik s tekočo vodo.

► **Poročanje:** poročilo o obisku je bilo posredovano Ministrstvu za obrambo Republike Slovenije (v nadaljevanju: MORS) 1. 6. 2012, skupaj s predlogom, da ga obravnava in nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede v njem izpostavljenega; tozadevni odgovor smo s strani organa prejeli 10. 7. 2012, torej 39. dan po odpremi.

DPM: predlagamo, da se v preglednico doda še rubrika o vojaškem policistu, ki je pridržano osebo sprejel v pridržanje in rubriko, iz katere bo razviden čas zaključka pridržanja².

MORS: dopolnili smo »Evidenco pridržanj« tako, da smo v preglednico dodali rubriko o vojaškem policistu, ki je pridržano osebo sprejel v pridržanje in rubriko, iz katere bo (je) razviden zaključek pridržanja (čas zaključka pridržanja).

DPM: predlagamo, da se prostora oštevilčita in da se v primeru pridržanja tudi v uradni zaznamek navede številka prostora, v katerem je bila oseba pridržana³.

MORS: označili smo oba prostora (prostor levo št. 1 in prostor desno št. 2).

DPM: predlagamo, da se preveri toaletni prostor in po potrebi napaka odpravi⁴.

MORS: ponovno smo preverili delovanje WC kotličkov v obeh prostorih za pridržanje in po večkratne preizkusu delovanja ugotovili, da deluje brezhibno.

DPM: predlagamo, da se v nočnem času preveri ali obstoječa svetloba telesa zagotavljajo dovolj umetne svetlobe, da je omogočen učinkovit video nadzor pridržane osebe oziroma preučijo možnosti o namestitvi nekoliko močnejšega ali dodatnega svetlobnega telesa v obeh prostorih za pridržanje⁵.

MORS: v nočnem času smo v obeh prostorih za pridržanje preverili ali obstoječa svetlobna telesa zagotavljajo dovolj umetne svetlobe, da je omogočen učinkovit video nadzor pridržane osebe. Za izboljšanje stanja smo fizično vse dele video nadzornega sistema, očistili notranje dele leč in ponovno preverili delovanje. Pri tem smo ugotovili, da obstoječa svetloba omogoča učinkovit video nadzor v prostorih za pridržanje in s tem tudi učinkovit nadzor pridržane osebe v nočnem času.

²Na mizi je bila mapa z napisom »17. BVP EVIDENCA PRIDRŽANIH OSEB«, v kateri so vstavljeni listi – preglednica, ki so bili v času obiska prazni. V obrazcu – preglednici so za evidentiranje pridržanja namenjene rubrike: zaporedna številka, datum, čin, ime in priimek (pridržanega), rojstni podatki (pridržanega, dan, mesec, leto in kraj), naslov stalnega in/ali začasnega prebivališča, državljanstvo (pridržanega), podatki o pridržanju (kraj, čas in razlogi za pridržanje), vojaški policist, ki je odredil pridržanje (čin, ime in priimek)-čitljivo in podpis vojaškega policista. Ta evidenca (kljub temu, da je ročna) po mnenju DPM sicer vsebuje večino potrebnih podatkov, ki so potrebni za evidentiranje morebitnega pridržanja.

³17. BVP sicer razpolaga z dvema prostoroma za pridržanje, ki sta po opremljenosti primerna tudi za daljša pridržanja.

⁴V levem prostoru za pridržanje (gledano od vhoda v hodnik pred prostoroma za pridržanje) je bilo ob obisku ugotovljeno, da se voda v WC na počep po izpustu ne ustavi oziroma je do ustavitve iztekanja vode prišlo šele po ponovnem izpustu.

⁵Prostora za pridržanje imata še zadovoljivo naravno svetlobo, vendar pa je umetna svetloba slabša. Svetilna telesa za umetno svetlobo sta v obeh prostorih za pridržanje nameščena neposredno nad vhodom v prostora, in sicer v obliki približno 8 krat 60 cm dolgi »reži«, prekriti z motnim steklom, kar še dodatno zmanjšuje svetlobo, ki se oddaja v prostor. Takšna svetloba v nočnem času po vsej verjetnosti le s težavo zagotovi dovolj svetlobe, da bi bilo mogoče opravljati video nadzor pridržane osebe.

DPM: predlagamo, da se v prostoru za zaslišanje oziroma na vhodu v prostor označi z nalepko, da je prostor video nadzorovan⁶.

MORS: prostor za zaslišanje smo z nalepko označili, da je video nadzorovan.

DPM: predlagamo, da se glede na to, da sta bila prostora za pridržanje izdelana očitno po standardih za izgradnjo prostorov, ki jih uporablja Ministrstvo za notranje zadeve oziroma Policija, ustrezno spremeni tudi Pravilnik za izgradnjo prostorov za pridržanje v Slovenski vojski oziroma vojaški policiji (zlasti v delu ureditve sten in tal – 9 člen)⁷.

MORS: 17. BVP je podal pobudo. Da se v okviru Slovenske vojske ustanovi delovna skupina, ki pripravi predlog sprememb navedenega Pravilnika in s tem uskladi zahtevane standarde po pravilniku z dejanskim stanjem prostorov za pridržanje, ki jih uporablja vojaška policija.

DPM: po Pravilniku mora v sanitarnem delu biti tudi gasilni aparat (10. člen). Kolikor je sanitarni del prostora za pridržanje, DPM pripominja, da to iz razlogov varnosti ni najbolje.

MORS: glej zgoraj

⁶Poleg prostorov za pridržanje 17. BVP razpolaga tudi s prostorom za zaslišanje, ki je opremljen z večjo mizo, petimi stoli, računalnikom in dvema monitorjema. Po pojasnilu sogovornika se (oziroma bi se) v tem prostoru omogočil tudi pogovor odvetnika s pridržano osebo, če bi bilo to potrebno. Prostor je video nadzorovan, vendar to ni označeno.

⁷Ob pogovoru smo si ugotovili, da je bil za izgradnjo prostorov za pridržanje izdelan Pravilnik, v katerega pa so bili očitno vneseni nekateri standardi za izgradnjo, ki so uporabljeni v Upravi RS za izvrševanje kazenskih sankcij za izdelavo prostorov za izločitev.